

Міністерство освіти і науки України
Полтавський національний педагогічний університет
імені В.Г. Короленка

Кафедра дошкільної освіти

Курсова робота: навчально-методичний посібник
для здобувачів першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти
освітньо-професійної програми
Дошкільна освіта (скорочений термін навчання)

Полтава – 2024

Редакційна колегія:

Гнізділова О. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Вільхова О. Г., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Авторський колектив:

Бурсова С. С., старший викладач кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Вашак О. О., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Вільхова О. Г., кандидат педагогічних наук, асистент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Гнізділова О. А., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Дубовик Ю. О., доцент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Зімакова Л. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Карапузова І. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Ковалевська Н. В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Коваль В. М., асистент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Манжелій Н. М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Пасічніченко А. В., кандидат психологічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Фазан Т. П., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри дошкільної освіти ПНПУ імені В. Г. Короленка

Рецензенти:

Фазан В. В., доктор педагогічних наук, професор кафедри загальної педагогіки і андрагогіки ПНПУ імені В. Г. Короленка

Басенко Р. О., кандидат педагогічних наук, доцент, заступник директора з науково-педагогічної роботи, міжнародної та грантової діяльності Полтавського інституту економіки і права ЗВО «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна»

Курсова робота: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми Дошкільна освіта (скорочений термін навчання) / Укладачі: С. Бурсова, О. Вільхова, О. Вашак, О. Гнізділова, Ю. Дубовик, Л. Зімакова, І. Карапузова, Н. Ковалевська, В. Коваль, Н. Манжелій, А. Пасічніченко, Т. Фазан. Полтава, 2024. 45 с.

Навчально-методичний посібник адресований студентам спеціальності 012 Дошкільна освіта (скорочений термін навчання), а також викладачам ЗВО – науковим керівникам курсових робіт. Основна мета – допомогти студентам у виконанні, правильному технічному оформленні та підготовці до захисту курсової роботи.

Навчально-методичний посібник містить основні вимоги до етапів виконання роботи, її структури, підбору джерельної бази, складання змісту роботи, оформлення категоріального апарату дослідження, викладення основного тексту та формулювання висновків. У ньому представлено: вимоги до оформлення та захисту курсової роботи, орієнтовну тематику курсових робіт, додатки, в яких продемонстровано зразки оформлення титульної сторінки, рецензії на роботу, приклади оформлення бібліографічного опису використаних джерел та літератури.

Затверджено
на засіданні кафедри дошкільної освіти
протокол № 8 від 10.12.2024 р.

Затверджено Вченою радою Полтавського
національного педагогічного університету
імені В.Г. Короленка
протокол № 6 від 26.12.2024 р.

ЗМІСТ

Вступ	5
Розділ I. Вимоги до написання, оформлення та оцінювання курсових робіт	7
Розділ II. Орієнтовна тематика курсових робіт.....	14
Розділ III. Критерії оцінювання курсових досліджень.....	26
Розділ IV. Перевірка та захист курсових робіт.....	28
Список використаних джерел.....	29
Додатки	31

ВСТУП

У сучасних умовах реформування вищої освіти значну увагу зосереджено на підготовці нового покоління педагогічних працівників, підвищення загальної культури професійної кваліфікації та соціального статусу педагога до рівня, що відповідає його ролі в суспільстві. Економічні і соціальні реформи, які здійснюються в Україні та світі, значною мірою впливають на характер праці вихователів. Відповідно змінюються і вимоги до їх підготовки. Серед найголовніших – вимоги розвитку фахівця творчого, ініціативного, відповідального, наполегливого, мислячого, який має організаторські вміння і навички спрямовувати свою діяльність на вдосконалення освітнього процесу. Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти ЗВО є одним із найважливіших засобів підвищення якості їхньої професійної підготовки, особистісного зростання та творчого застосування в практичній діяльності освітніх інновацій, найновіших досягнень науково-технічного прогресу та мистецтва.

Одним із шляхів залучення майбутніх вихователів до науково-педагогічних досліджень є підготовка ними курсової роботи, що забезпечує вирішення таких основних завдань професійно-педагогічної підготовки:

- формування у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти (ЗДО) наукового світогляду, оволодіння ними методологією та методами наукового дослідження;
- розширення теоретичного кругозору і наукової ерудиції майбутнього фахівця;
- надання допомоги студентам у прискореному оволодінні спеціальністю, досягненні високого професіоналізму;
- розвиток творчого мислення та індивідуальних здібностей студентів у вирішенні практичних освітніх завдань;
- прищеплення здобувачам навичок самостійної науково-дослідної роботи;
- розвиток ініціативи, здатності застосовувати теоретичні знання у своїй практичній роботі;
- розвиток проблемних наукових груп, виховання у закладі вищої освіти резерву вчених, дослідників, викладачів.

Підготовка здобувачем науково-дослідної роботи дає можливість комплексно впливати на формування у нього професійно-педагогічних знань, умінь та навичок, позитивних науково-світоглядних установок, готовності до нововведень, їх сприйняття та психоемоційну стійкість, а також на розвиток професійно-значущих якостей особистості та рис характеру. Це в загальному позитивно впливає на формування професійної педагогічної компетентності майбутніх вихователів ЗДО.

Якісне зростання рівня розвитку професійних здібностей майбутнього освітянина може бути забезпечене за умови відповідної методичної основи. З цією метою і було підготовлено викладачами кафедри дошкільної освіти факультету педагогічної і мистецької освіти ПНПУ імені В.Г. Короленка навчально-методичний посібник «Курсова робота: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньо-професійної

програми Дошкільна освіта (скорочений термін навчання) / Укладачі: С. Бурсова, О. Вільхова, О. Вашак, О. Гнізділова, Ю. Дубовик, Л. Зімакова, І. Карапузова, Н. Ковалевська, В. Коваль, Н. Манжелій, А. Пасічніченко, Т. Фазан. Полтава, 2024».

Навчально-методичний посібник послідовно та логічно вибудовує шлях науково-дослідної роботи здобувача. Він чітко структурований і має такі розділи: «Вступ», «Вимоги до написання, оформлення та оцінювання курсових робіт», «Орієнтовна тематика курсових робіт», «Критерії оцінювання курсових досліджень», «Перевірка та захист курсових робіт», «Список використаних джерел», «Додатки».

РОЗДІЛ І. ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ, ОФОРМЛЕННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ РОБІТ

Одним із шляхів формування творчої індивідуальності майбутнього фахівця є його залучення до науково-дослідної роботи. За навчальними планами і освітньо-професійними програмами кожен здобувач має оволодіти не тільки системою теоретичних знань, але і комплексом сформованих умінь і навичок самостійної роботи як основного засобу наукового пошуку майбутніх вихователів.

Курсова робота – це самостійне навчально-наукове дослідження, яке виконується з професійно-орієнтованих дисциплін для закріплення, поглиблення, узагальнення знань, одержаних студентами під час навчання. Завданням курсової роботи є формування у студентів умінь і навичок самостійної роботи з науково-методичною і спеціальною літературою, навчальними посібниками, уміння їх аналізувати й узагальнювати передовий педагогічний досвід, оволодіння елементарними навичками наукових досліджень.

Курсова робота допомагає систематизувати отримані теоретичні знання з вивченої дисципліни, перевірити якість цих знань, оволодіти первинними навичками проведення педагогічного експерименту.

ОСНОВНІ ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ:

1. Вибір теми курсової роботи та обґрунтування її актуальності.
2. Складання попереднього плану роботи та узгодження його з науковим керівником.
3. Підбір літературних та інших джерел інформації.
4. Проведення теоретичного або експериментального дослідження.
5. Викладення змісту роботи за планом.
6. Формулювання висновків.
7. Подання роботи науковому керівникові.
8. Перевірка курсової роботи на унікальність тексту.
9. Підготовка та захист курсової роботи.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ КУРСОВОЇ РОБОТИ:

Курсова робота повинна бути самостійним, завершеним, логічно структурованим дослідженням та містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- перелік умовних позначень, символів, скорочень (за потреби);
- вступ;
- основну частину (розділи, підрозділи тощо);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (за потреби).

Обсяг курсової роботи складає 35-45 сторінок. *Мова написання* наукової роботи – українська, стиль – науковий. Виклад матеріалу ведеться від третьої особи множини ("ми", "на нашу думку").

Титульний аркуш є першою сторінкою роботи і містить відомості, які подають у такій послідовності:

- назва міністерства, закладу вищої освіти, факультету та кафедри, за якою закріплений здобувач;

- повна назва документу із зазначенням теми, спеціальності та освітньо-професійної програми, за якою здобувається вища освіта;
- курс, група, форма навчання, рівень вищої освіти,
- прізвище, ім'я та по-батькові здобувача у родовому відмінку;
- прізвище та ініціали наукового керівника;
- дата захисту курсової роботи;
- оцінка за 100-бальною шкалою та її значення за системою оцінювання досягнень студентів Університету;
- члени комісії (підпис, прізвище та ініціали);
- місто та рік виконання курсової роботи (Додаток А).

Зміст курсової роботи містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів, зокрема переліку умовних позначень, символів, скорочень (якщо вони є), заголовки розділів, підрозділів, пунктів та підпунктів, вступу, висновків, списку використаних джерел, додатків тощо (Додаток Б).

Перелік умовних позначень, символів, скорочень містить прийняті у курсовій роботі малопоширені умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни, які пояснюють у переліку, що розміщений безпосередньо після змісту, перед вступом, починаючи з нової сторінки. Скорочення, символи, позначення, які повторюються не більше двох разів, до переліку не вносять (Додаток В).

Вступ розкриває сутність і зміст наукової проблеми, її значущість, підстави та вихідні дані для розроблення теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. У вступі, як правило, обґрунтовують:

- **актуальність теми дослідження** – відображає важливість, суттєве значення, відповідність теми сучасним потребам дошкільної освіти, практичним завданням її сфери діяльності. Актуальність характеризує співвідношення між тим, що з цієї проблеми вже відомо і що досліджується здобувачем уперше, і свідчить про те, яку мають цінність результати дослідження для дошкільної освіти;

- **мету і завдання дослідження** – пов'язані з назвою роботи й повинні чітко вказувати, що саме вирішують у роботі, яким шляхом будуть досягнуті очікувані результати. Із загальної мети випливають конкретні завдання, які перераховують згідно з порядком їх розв'язання у роботі. Зазвичай, завдання формулюються у вигляді конкретних тез: дослідити...; описати...; довести...; розробити методичні рекомендації...; визначити... тощо;

- **об'єкт дослідження** є процесом або явищем, що породжує проблемну ситуацію;

- **предмет дослідження** – певні аспекти процесу чи явища, які досліджують в об'єкті.

Предмет дослідження є поняттям більш вузьким порівняно з об'єктом;

- **методи дослідження** – це способи організації пізнавальної й дослідницької діяльності науковця та водночас система процедур вивчення об'єкта та / або перевірки отриманих результатів. У курсовій роботі перераховують використані наукові методи дослідження (теоретичні та емпіричні) та змістовно відзначають, що саме досліджувалося кожним методом, яке завдання ним розв'язувалося; обґрунтовують вибір методів, що забезпечують вірогідність отриманих результатів та висновків;

– **практичне значення отриманих результатів** містить опис можливостей використання результатів та висновків у поглибленні знань із досліджуваної теми та можливості її подальшого вивчення. Бажано навести сфери практичного застосування результатів дослідження;

– **структуру і обсяг роботи** – короткий опис роботи із зазначенням кількості сторінок.

Основна частина курсової роботи. Виклад тексту курсової роботи демонструє вміння здобувача стисло, логічно і аргументовано подавати матеріал. Розділи включають підрозділи, які, в свою чергу, можуть містити окремі пункти, підпункти. Зміст розділів має відповідати темі роботи та повністю розкривати її.

У **першому розділі** (теоретичній частині) висвітлюються питання, пов'язані з темою дослідження: розкривається стан проблеми у психолого-педагогічній літературі, різні підходи до її вивчення. Цей розділ може включати 3-4 параграфи, які обов'язково закінчуються короткими висновками.

Другий розділ (практичний або експериментальний) містить дослідно-практичне висвітлення теми з наведенням конкретних результатів проведеного експерименту та досвіду діяльності ЗДО з детальним його аналізом. Експериментальна частина передбачає визначення завдань і методики дослідження. Важливим є проведення *констатувального експерименту*, який дає можливість виявити стан явища, яке вивчається. Для цього визначається кількість експериментальних об'єктів та методи дослідження (здебільшого емпіричні – бесіда, анкетування, спостереження, вивчення документації, продуктів діяльності дітей), підбиваються підсумки. Після цього студентом у курсовій роботі повинна бути представлена *власна методика або програма проведення дослідження*, яка є ефективною для розв'язання даної проблеми (пропонуються творчі завдання, бесіди з дітьми і батьками, цікаві засоби навчання і виховання).

Разом із керівником студент визначає межі розкриття теми та *базу дослідження* (перелік закладів дошкільної освіти, де буде проводитися експериментальна робота та досвід яких буде висвітлюватись).

Кожен розділ роботи має закінчуватися короткими висновками.

Висновки містять теоретичні і практичні підсумки усього дослідження, які логічно випливають із змісту викладеного матеріалу та відповідають поставленим у роботі завданням. Кожен висновок рекомендують подавати стисло (потезово) окремим абзацом. У першому пункті висновків доцільно дати оцінку стану вивчення проблеми дослідження, далі – викласти результати дослідження, спираючись на висновки кожного розділу курсової роботи. Бажано підкреслити, який внесок зміг зробити автор у розробку обраної теми. Також доречно визначити перспективи подальших розвідок із досліджуваної теми, окреслити цілі і завдання наступних етапів дослідження, якщо воно є основою для кваліфікаційної роботи.

Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, що містить перелік усіх документів, монографій, книг, сайтів, статей та інших публікацій, використаних при розробці теми. До списку необхідно включати всі джерела, що були вивчені під час підготовки курсової роботи, незалежно від того, чи мало місце цитування фрагментів публікацій, чи ні, тому загальна кількість опрацьованих джерел не може бути меншою за 25 позицій. Кількість опублікованих за останні 5 років джерел повинна бути не меншою 30%, якщо

інше не обумовлюється специфікою спеціальності (освітньо-професійної програми).

Додатки містять допоміжний матеріал, який конкретизує, доповнює та ілюструє основний зміст роботи: це зразки анкет, тестів, проміжні математичні доведення, формули, розрахунки, таблиці допоміжних даних, протоколи і акти випробовувань, інструкції та методики, опис алгоритмів та програм вирішення, які розроблені або застосовувалися у процесі виконання курсової роботи, ілюстрації допоміжного характеру тощо.

За формою це можуть бути текст, таблиця, схема, графік, карта, веб-сайт та ін.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.

Правила комп'ютерного набору тексту. Курсову роботу друкують за допомогою комп'ютерного набору на білому папері формату А4 (210x297 мм) відповідно до ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання»; ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Перенесення слів з одного рядка в другий у тексті не допускається. Текст роботи необхідно друкувати з одного боку аркуша, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Основні вимоги до комп'ютерного набору тексту курсової роботи:

- текстовий редактор – MS Word;
- гарнітура шрифту – Times New Roman, вирівнювання – за шириною;
- кегль шрифту (розмір) – 14;
- кількість символів у рядку – не менше 60;
- абзац – 1,25 см, який повинен бути однаковим впродовж усього тексту роботи;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- кількість рядків на сторінці – до 30.

Заголовки структурних частин роботи **ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ** друкують великими літерами симетрично до тексту (шрифт – 14 напівжирний). Заголовки підрозділів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Заголовки пунктів друкують маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Відстань між заголовком та текстом повинна дорівнювати 2 міжрядковим інтервалам. Кожну структурну частину роботи починають із нової сторінки.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, малюнків, таблиць подають арабськими цифрами без знака № .

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок роботи. На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер розміщують у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Такі структурні частини курсової роботи, як зміст, вступ, висновки, список використаних джерел, додатки не мають порядкового номера. Номер розділу

ставлять після слова «РОЗДІЛ». Після номера крапку не ставлять, потім, з нового рядка друкують великими літерами з вирівнюванням по центру заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку, після останньої цифри крапку не ставлять і у тому ж рядку друкують заголовок підрозділу (2.1 – перший підрозділ другого розділу).

За необхідності, у межах підрозділу можуть бути виокремлені пункти, які нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку (3.1.2 – другий пункт першого підрозділу третього розділу).

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти) і таблиці необхідно подавати у курсовій роботі безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або на наступній сторінці. Ілюстрації і таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок. Ілюстрації (за винятком ілюстрацій, поданих у додатках) позначають словом «Рисунок 3.2» і нумерують послідовно в межах розділу з абзацу з вирівнюванням про ширині. Назва рисунка має відображати його зміст, бути конкретною та стислою. Якщо з тексту курсової роботи зрозуміло зміст рисунка, його назву можна не наводити. Назву рисунка друкують з великої літери та розміщують під ним посередині рядка, наприклад, «Рисунок 2.1 Назва».

Посилання на рисунок складається:

- з умовної назви і порядкового номера з необхідним контекстом, оборотом мови: наприклад: «Як видно з рис. 1.3»;

- з умовної назви рисунка, порядкового номера і літерного або словесного позначення її частини. Наприклад: рис. 1.2 в.

Можна робити посилання у круглих дужках: (рис. 2.7).

Скорочення «див.» використовується при повторному посиланні на рисунок. Наприклад: (див. рис. 2.4).

Таблиці нумерують послідовно (за винятком таблиць, поданих у додатках) в межах розділу. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 1.2 Назва таблиці» (друга таблиця першого розділу).

Таблиці кожного додатка нумерують окремо. Номер таблиці додатка складається з позначення додатка та порядкового номера таблиці у додатку, відокремлених крапкою, наприклад : «Таблиця В.1 — _____», тобто перша таблиця додатку В.

Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують над таблицею з абзацного відступу. Якщо у розділі курсової роботи одна таблиця, її нумерують за загальними правилами.

Посилання. У разі посилання на структурні елементи курсової роботи, зазначають відповідно номери розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, позицій переліків, рисунків, формул, рівнянь, таблиць, додатків. Посилаючись, треба використовувати такі вирази: «у розділі 4», «див. 2.1», «відповідно до 2.3.4.1», «(рисунок 1.3)», «відповідно до таблиці 3.2», «згідно з формулою (3.1)», «у рівняннях (1.23) – (1.25)», «(Додаток Г)» тощо.

Дозволено в посиланні використовувати загальноприйняті та застандартовані скорочення згідно з ДСТУ 3582, наприклад, «згідно з рис. 10», «див. табл. 3.3» тощо.

Правила цитування. Для підтвердження власних аргументів посиланням на авторитетне джерело або для критичного аналізу того чи іншого тексту слід наводити цитати. Науковий етикет вимагає точно відтворювати цитований текст. Загальні вимоги до цитування такі:

а) текст цитати починають і закінчують лапками і наводять у тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, із збереженням особливостей авторського написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виділяють лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовують вираз «так званий»;

б) цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту і без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускають без перекручення авторського тексту і позначають трьома крапками та ставлять їх у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед пропущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то його не зберігають;

в) кожна цитату обов'язково супроводжують посиланням на джерело;

г) при непрямому цитуванні (переказі, викладенні думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, слід бути гранично точним у викладенні думок, коректним щодо оцінювання його результатів, і давати відповідні посилання на джерело;

д) цитування не повинне бути ні надмірним, ні недостатнім, бо і те й інше знижує рівень наукової праці: надмірне цитування створює враження компілятивності праці, а недостатнє – знижує наукову цінність викладеного матеріалу;

е) якщо автор роботи, наводячи цитату, виділяє у ній деякі слова, то після тексту, який пояснює виділення, ставлять крапку, потім дефіс і вказують ініціали автора роботи, а текст застереження вміщують у круглі дужки. Варіантом таких застережень є: (курсив наш – А.К.); (підкреслено мною – А.К.); (розрядка моя – А.К.).

Посилання на використанні джерела. Посилання слід робити при цитуванні джерела чи думки дослідника, при вказівці на якоесь важливе свідчення джерела, при запозиченні положень, використанні фактичного матеріалу, результатів досліджень інших авторів, посилань на досвід тощо. Є декілька способів посилань, один із них – посилання з наскрізною нумерацією, при цьому посилання на джерела подають у квадратних дужках, наприклад [15, с. 166], де 15 – номер джерела у списку використаних джерел, а 166 – сторінка, з якої взято цитату чи інші дані.

Оформлення списку використаних джерел. Перелік джерел, на які є посилання в основній частині курсової роботи, наводять у кінці тексту перед додатками на наступній сторінці. Відомості про використані джерела необхідно подавати згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (з офіційними виправленнями у 2017 році), з обов'язковим наведенням прізвищ авторів, назви праці, міста і року видання, видавництва і кількості сторінок. Список укладають в алфавітному порядку. Зразки і приклад оформлення бібліографічного опису подано у Додатку Г.

Додатки подають після списку використаних джерел, розміщуючи їх у порядку появи посилань у тексті роботи. Кожен додаток починають з нової

сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої великої симетрично відносно тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком друкують слово «ДОДАТОК» і відповідну велику літеру української абетки, за винятком літер Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь. Наприклад: ДОДАТОК А, ДОДАТОК Б і т. д. Один додаток позначається як ДОДАТОК А.

РОЗДІЛ II. ОРІЄНТОВНА ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ

Орієнтовна тематика курсових робіт з курсу «Дошкільна педагогіка»

1. Використання художньої літератури в процесі морального виховання дітей дошкільного віку.
2. Взаємодія закладу дошкільної освіти з батьками у моральному вихованні дітей.
3. Формування дитячого уявлення про добро і зло засобом художнього слова.
4. Трудове виховання дітей дошкільного віку засобом української народної казки.
5. Формування уявлень про професії у дітей дошкільного віку засобами дидактичних ігор.
6. Формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку.
7. Гендерний підхід до хлопчиків і дівчаток у процесі виховання в закладі дошкільної освіти.
8. Використання інноваційних оздоровчих технологій у фізичному вихованні дітей дошкільного віку.
9. Народні рухливі ігри в системі фізичного виховання дітей дошкільного віку.
10. Ознайомлення старших дошкільників з історією рідного міста як засіб національно-патріотичного виховання.
11. Формування ігрової компетентності дошкільника в освітньому процесі закладу дошкільної освіти.
12. Ігри з будівельним матеріалом як засіб формування креативності у дітей старшого дошкільного віку.
13. Роль театралізованої ігрової діяльності дітей дошкільного віку у формуванні життєвої компетентності.
14. Вплив лялькового театру на виховання естетичних почуттів дошкільників.
15. Освітньо-розвивальний потенціал Lego-технологій у розвитку пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку.
16. Організація пошуково-дослідницької роботи з дітьми старшого дошкільного віку.
17. Формування у дітей старшого дошкільного віку основ економічної культури.
18. Виховання чуйності у дітей старшого дошкільного віку.
19. Виховання самостійності у дітей старшого дошкільного віку.
20. Виховання в дітей старшого дошкільного віку гуманного ставлення до тварин.

Зразок «Змісту» курсової роботи:

Тема: Виховання інтересу до праці у дітей дошкільного віку

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Проблема виховання інтересу до праці в теорії та практиці дошкільної педагогіки

1.1. Українська народна педагогіка про залучення дітей до посильної праці

1.2. Ретростективний аналіз теорії трудового виховання дошкільників

1.3. Мета, зміст, завдання, принципи трудового виховання дошкільників

1.4. Види праці та форми їх організації у роботі з дошкільниками

Розділ 2. Педагогічні умови виховання інтересу до праці у дітей дошкільного віку

2.1. Виявлення рівня трудових умінь і навичок у дітей середньої групи та засвоєння знань про трудові функції дорослих

2.2. Форми, методи, прийоми та засоби виховання інтересу до праці у дітей дошкільного віку

2.3. Результати експериментального дослідження

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Орієнтовна тематика курсових робіт з курсу «Дошкільна етнопедагогіка з методикою проведення занять з народознавства»

1. Використанням мультимедійних технологій під час ознайомлення дошкільників з рідним краєм на заняттях з народознавства.
2. Особливості ознайомлення дітей старшого дошкільного віку з державними символами українського народу.
3. Використання технічних засобів навчання у процесі ознайомлення дошкільників з українськими народними казками.
4. Використання мультимедійних технологій під час ознайомлення дітей дошкільного віку з українськими народними традиціями.
5. Ознайомлення дітей дошкільного віку з українським мистецтвом на заняттях з народознавства у закладах дошкільної освіти (на прикладі традиційного та регіонального матеріалу).
6. Використання мультимедійних технологій під час ознайомлення дітей дошкільного віку з українським національним одягом.
7. Особливості залучення дітей дошкільного віку до українського писанкарства, як засобу національно-патріотичного виховання.
8. Ознайомлення дітей дошкільного віку з українською народною вишивкою, як засобом національного виховання.
9. Особливості залучення дітей дошкільного віку до українських народних обрядів зимового циклу.
10. Ознайомлення дітей дошкільного віку з лялькою-мотанкою на заняттях з народознавства.
11. Особливості залучення дітей дошкільного віку до українських народних обрядів весняного циклу.
12. Використанням технічних засобів навчання під час ознайомлення дітей

- дошкільного віку з календарною обрядовістю українського народу.
13. Особливості залучення дітей дошкільного віку до української народної обрядовості осіннього циклу.
  14. Використання на заняттях з народознавства регіонального краєзнавчого матеріалу, як засобу національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку.
  15. Особливості залучення дітей дошкільного віку до української народної обрядовості літнього циклу.
  16. Використанням технічних засобів навчання під час ознайомлення дітей дошкільного віку з декоративно-образотворчим мистецтвом в освітньому просторі на заняттях з народознавства.
  17. Ознайомлення дітей дошкільного віку з оберегами українського народу (рослинна символіка за регіональними ознаками) на заняттях з народознавства у закладах дошкільної освіти.
  18. Особливості ознайомлення дошкільників із традиційною українською кухнею на заняттях з народознавства.
  19. Ознайомлення дітей дошкільного віку з українською народною іграшкою на заняттях з народознавства у закладах дошкільної освіти.
  20. Використання елементів народної математики на заняттях з народознавства у закладах дошкільної освіти.
  - 21.

Зразок «Змісту» курсової роботи:

Тема: Ознайомлення дітей дошкільного віку з українськими народними іграшками на заняттях з народознавства у закладах дошкільної освіти

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Проблема ознайомлення дітей дошкільного віку з українськими народними іграшками у наукових психолого-педагогічних дослідженнях

1.1. Історія виникнення і розвитку українських народних іграшок

1.2. Класифікація українських народних іграшок

1.3. Ознайомлення дітей дошкільного віку з українською народною іграшкою на заняттях з народознавства у сучасних ЗДО

Розділ 2. Експериментальне дослідження проблеми ознайомлення дітей дошкільного віку з українськими народними іграшками на заняттях з народознавства у ЗДО

2.1. Визначення критеріїв, показників та рівнів знань дітей старшого дошкільного віку про українські народні іграшки

2.2. Формування знань у дітей старшого дошкільного віку про українські народні іграшки на заняттях з народознавства

2.3. Аналіз результатів проведеного експериментального дослідження

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

1. Формування емоційного досвіду дитини дошкільного віку засобами казки.
2. Розвиток лідерських якостей дітей старшого дошкільного віку в умовах ЗДО.
3. Особливості емоційно-особистісної сфери дошкільників з неповних сімей.
4. Вплив сім'ї на формування моделі агресивної поведінки дітей дошкільного віку.
5. Формування самооцінки у дітей дошкільного віку.
6. Ігрова діяльність як засіб розвитку емоційного інтелекту дітей старшого дошкільного віку.
7. Особливості розвитку емпатійності у старшому дошкільному віці.
8. Сучасна дитяча книга як засіб формування соціального досвіду у дітей старшого дошкільного віку.
9. Розвиток емпатії у дітей дошкільного віку в процесі театралізованої діяльності.
10. Спільна продуктивна діяльність як засіб формування позитивних взаємин дошкільників.
11. Розвиток емоційної сфери дошкільника у продуктивній творчій діяльності.
12. Сучасні дитячі мультфільми як засіб пізнавального розвитку дошкільника.
13. Особливості соціалізації дітей в умовах різновікової групи закладу дошкільної освіти.
14. Формування уявлення про себе у дітей дошкільного віку.
15. Використання арт-технік у корекційній роботі з сором'язливими дітьми.
16. Формування соціально-комунікативної компетентності дитини в умовах закладу дошкільної освіти.
17. Роль ровесника у формування довірливої поведінки дитини дошкільного віку.
18. Психолого-педагогічні умови формування міжособистісної взаємодії у дітей дошкільного віку
19. Гендерні особливості розвитку емоційної сфери дітей дошкільного віку.
20. Формування соціально-значущих якостей особистості у дошкільника в умовах сучасного закладу дошкільної освіти.
- 21.

Зразок «Змісту» курсової роботи:

Тема: Формування соціальних емоцій у дітей старшого дошкільного віку

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи формування соціальних емоцій у дітей дошкільного віку.

1.1. Соціальні емоції як предмет наукового дослідження

1.2. Особливості та чинники формування соціальних емоцій у дітей дошкільного віку

Розділ 2. Експериментальне дослідження формування соціальних емоцій у дітей старшого дошкільного віку

2.1. Опис ходу, процедури та результатів дослідження соціальних емоцій у дітей старшого дошкільного віку

2.2. Психолого-педагогічні рекомендації щодо формування соціальних емоцій у дітей старшого дошкільного віку

Висновки

**Орієнтовна тематика курсових робіт
з курсу «Теорія та методика формування елементарних
математичних уявлень»**

1. Ефективність використання різних видів занять при формуванні елементарних математичних уявлень у дошкільників.
2. Індивідуальний підхід до дітей дошкільного віку в процесі формування елементарних математичних уявлень.
3. Особливості формування елементарних математичних уявлень у дошкільників засобами казок та дидактичних ігор.
4. Дидактична гра як засіб формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку у сучасному ЗДО..
5. Педагогічні умови інтелектуального розвитку старших дошкільників в процесі формування елементарних математичних уявлень.
6. Наступність у навчанні математики дітей дошкільного та молодшого шкільного віку.
7. Формування часових уявлень у дітей дошкільного віку на заняттях з математики у сучасному ЗДО.
8. Формування просторових уявлень у дітей дошкільного віку на заняттях з математики у сучасному ЗДО.
9. Формування кількісних уявлень у дітей дошкільного віку на заняттях з математики у сучасному ЗДО.
10. Формування геометричних уявлень у дітей дошкільного віку на заняттях з математики у сучасному ЗДО.
11. Роль вимірювальної діяльності у розумовому розвитку дітей дошкільного віку.
12. Навчання дітей дошкільного віку розв'язуванню арифметичних задач на заняттях з математики у сучасному ЗДО.
13. Використання діагностичних вправ для перевірки рівня засвоєння математичних знань дітей старшого дошкільного віку.
14. Використання дидактичних ігор та вправ при формуванні кількісних уявлень на заняттях з математики у сучасному ЗДО.
15. Використання дидактичних ігор та вправ при формуванні просторових уявлень на заняттях з математики у сучасному ЗДО.
16. Використання дидактичних ігор та вправ при формуванні геометричних уявлень на заняттях з математики у сучасному ЗДО.
17. Використання дидактичних засобів при формуванні часових уявлень у дітей дошкільного віку.
18. Використання дидактичних засобів при формуванні кількісних уявлень у дітей дошкільного віку.
19. Використання дидактичних засобів при формуванні геометричних уявлень у дітей дошкільного віку.
20. Використання дидактичних засобів при формуванні просторових уявлень у дітей дошкільного віку.

Зразок «Змісту» курсової роботи:

Тема: Формування геометричних уявлень у дітей дошкільного віку

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Теоретичні засади формування геометричних уявлень у дошкільників.

1.1. Зміст навчання геометричних уявлень у дошкільників

1.2. Методика формування геометричних уявлень у дошкільників

1.3. Місце дидактичних ігор і вправ у методиці формування геометричних уявлень у дітей дошкільного віку

Розділ 2. Експериментальне дослідження проблеми формування геометричних уявлень у дошкільників

2.1. Організація і хід експерименту

2.2. Аналіз результатів дослідження

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Орієнтовна тематика курсових робіт з курсу «Дошкільна лінгводидактика»

1. Сучасні підходи до проведення заняття з розвитку мовлення у ЗДО.
2. Особливості організації мовленнєвих практик у розпорядку дня ЗДО.
3. Специфіка проведення занять з розвитку мовлення дітей дошкільного віку в дистанційному форматі.
4. Особливості використання ігор і вправ у формуванні фонетичної компетентності дітей дошкільного віку.
5. Особливості використання ігор і вправ у формуванні лексичної компетентності дітей дошкільного віку.
6. Особливості використання ігор і вправ у формуванні граматичної компетентності дітей дошкільного віку.
7. Особливості використання ігор у формуванні діалогової компетентності дітей дошкільного віку.
8. Специфіка використання дидактичної іграшки в мовленнєвому розвитку дітей раннього та молодшого дошкільного віку.
9. Специфіка організації творчо-імпровізаційної діяльності дітей з творами художньої літератури.
10. Специфіка організації театрално-мовленнєвої діяльності дошкільників.
11. Специфіка використання сучасної книги в освітньому просторі ЗДО.
12. Специфіка використання сучасного ігрового матеріалу в мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку.
13. Специфіка використання сучасного мистецького-ігрового матеріалу в мовленнєвому розвитку дошкільників.

14. Особливості використання демонстраційних дидактичних картин у мовленнєвому розвитку дітей дошкільного віку.
15. Особливості мовленнєвого розвитку дітей у партнерській взаємодії закладу дошкільної освіти із батьками.
16. Специфіка розвитку емоційного інтелекту на заняттях з розвитку мовлення у ЗДО.
17. Специфіка розвитку критичного мислення на заняттях з розвитку мовлення у ЗДО.
18. Специфіка розвитку мовлення дітей дошкільного віку в інклюзивних групах ЗДО.
19. Специфіка організації навчально-мовленнєвої діяльності дошкільників в умовах воєнного стану.
20. Сучасні технології мовленнєвого розвитку дошкільників.
- 21.

Зразок «Змісту» курсової роботи:

Тема: Особливості використання ігор і вправ у формуванні фонетичної компетентності дітей дошкільного віку

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Теоретико-методичні основи формування фонетичної компетентності дітей дошкільного віку в ігровій діяльності

1.1. Сутність поняття «фонетична компетентність» та її показники

1.2. Аналіз вимог програми щодо формування фонетичної компетентності дітей дошкільного віку

1.3. Види ігор і вправ на формування фонетичної компетентності дітей дошкільного віку

Розділ 2. Експериментальне дослідження стану застосування ігор і вправ на формування фонетичної компетентності дітей дошкільного віку

2.1. Аналіз рівня фонетичної компетентності дітей вікової групи ЗДО

2.2. План та методичні рекомендації щодо використання ігор і вправ на формування фонетичної компетентності у навчально-мовленнєвій діяльності вікової групи ЗДО

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Орієнтовна тематика курсових робіт

з курсу «Основи природознавства з методикою ознайомлення дітей з природою»

1. Розвиток екологічного мислення дітей дошкільного віку засобами експериментальної діяльності.
2. Формування пізнавальної активності дітей середнього дошкільного віку засобами дослідницько-пошукової діяльності.

3. Формування екологічної компетентності у дітей дошкільного віку засобами природознавчих ігор.
4. Роль інтегрованих занять у формуванні екологічної компетентності дітей дошкільного віку.
5. Особливості використання природи як освітнього середовища для формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку.
6. Формування основ екологічної культури дітей дошкільного віку засобами казки та художньої літератури.
7. Використання прогулянок і екскурсій для ознайомлення дітей з природним довкіллям
8. Використання прогулянок і екскурсій для ознайомлення дітей з та соціальним довкіллям
9. Розвиток екологічних навичок у дітей дошкільного віку засобами проектної діяльності.
10. Роль сім'ї у формуванні екологічної компетентності дошкільників.
11. Використання мультимедійних технологій для ознайомлення дітей із суспільним довкіллям.
12. Використання мультимедійних технологій для ознайомлення дітей із природним довкіллям.
13. Особливості ознайомлення дошкільників із природними явищами у процесі дослідницької діяльності.
14. Формування екологічної компетентності у дітей дошкільного віку засобами інтерактивних ігор.
15. Особливості ознайомлення дітей дошкільного віку із принципами збереження довкілля.
16. Організація дослідницької діяльності для ознайомлення дітей дошкільного віку із природними ресурсами.
17. Формування уявлень про безпеку на дорозі у дошкільників через моделювання реальних ситуацій.
18. Роль ігрових методів у навчанні дошкільників основам протипожежної безпеки.
19. Значення сюжетно-рольових ігор у формуванні екологічної компетентності дітей дошкільного віку.
20. Використання казок та мультфільмів для ознайомлення дітей дошкільного віку з правилами дорожнього руху.

Зразок «Змісту» курсової роботи:

Тема: Особливості формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку

ЗМІСТ

Вступ

Розділ I. Теоретичні аспекти формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку

1.1. Ретроспективний аналіз поглядів видатних педагогів на проблему формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку

1.2. Сутність, завдання та зміст екологічної компетентності дітей дошкільного віку

1.3. Форми і методи формування екологічної компетентності дошкільників
Розділ 2. Практичні аспекти формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку

2.1. Аналіз педагогічного досвіду вихователів щодо формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку

2.2. Хід та результати експериментальної роботи

2.3. Методичні рекомендації щодо формування екологічної компетентності дітей дошкільного віку

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

Орієнтовна тематика курсових робіт з курсу «Виховання дітей раннього віку»

1. Особливості організації режимних процесів для дітей другого року життя в умовах закладу дошкільної освіти.
2. Організація режимних процесів для дітей третього року життя в освітньому просторі закладу дошкільної освіти.
3. Використання рухливих народних ігор як засобу фізичного розвитку дітей третього року життя.
4. Особливості організації освітнього середовища як засобу особистісного розвитку дітей третього року життя.
5. Особливості ознайомлення дітей раннього віку з малими фольклорними жанрами українського народу.
6. Особливості організації рухової активності дітей другого року життя під час прогулянок.
7. Використання дидактичних засобів створення ігрового середовища для дітей другого року життя.
8. Особливості створення предметно-ігрового середовища для дітей третього року життя.
9. Використання технологій раннього розвитку у самостійній діяльності дітей третього року життя.
10. Організація розвивального середовища для дітей раннього віку.
11. Організація ігрової діяльності дітей третього року життя під час режимних процесів.
12. Нетрадиційні форми роботи педагогів закладу дошкільної освіти та батьків у вихованні дітей раннього віку.
13. Використання наочних методів у процесі проведення ігор-занять для дітей раннього віку.
14. Використання в освітньому просторі методики раннього розвитку творчих здібностей дітей Марії Гмошинской.
15. Використання сучасних інноваційних методик раннього розвитку дітей у закладах дошкільної освіти.
16. Особливості формування культурно-гігієнічних навичок у дітей другого року життя в умовах закладу дошкільної освіти.
17. Особливості формування культурно-гігієнічних навичок у дітей третього року життя, як головна умова формування культурної поведінки.

18. Педагогічна робота з дітьми раннього віку у період їхньої адаптації до дошкільного закладу.
19. Використання методики раннього музичного виховання дітей Карла Орфа в освітньому середовищі.
20. Використання природних об'єктів як елементів іграшкового матеріалу у вихованні дитини раннього віку

Зразок «Змісту» курсової роботи:

Тема: Особливості ознайомлення дітей раннього віку з малими фольклорними жанрами українського народу

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Теоретичні аспекти проблеми ознайомлення дітей раннього віку з малими фольклорними жанрами українського народу у дослідженнях науковців

1.1. Сутність та значення базових понять дослідження

1.2. Пізнавальне і виховне значення дитячого фольклору у вихованні дітей раннього віку

1.3. Педагогічний потенціал поезії пестування у вихованні сучасних дітей раннього віку

Розділ 2. Експериментальне дослідження проблеми ознайомлення дітей раннього віку з малими фольклорними жанрами українського народу

2.1. Критеріальна характеристика рівня знань дітей раннього віку про український народний фольклор

2.2. Формування у дітей раннього віку уявлень про малі фольклорні жанри українського народу

2.3. Методичні рекомендації для педагогів та батьків щодо особливостей використання малих фольклорних жанрів українського народу у вихованні дітей раннього віку

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

**Орієнтовна тематика курсових робіт
з курсу «Теорія та методика фізичного виховання та
валеологічної освіти дошкільників»**

1. Удосконалення навичок основних рухів у дітей п'ятого року життя засобами різних типів фізкультурних занять.
2. Розвиток спритності у дітей старшого дошкільного віку в процесі ігор-естафет.
3. Педагогічні умови застосування традиційних видів загартовування у фізкультурно-оздоровчій роботі з дітьми шостого року життя.
4. Формування навичок повзання і лазіння у дітей четвертого року життя у процесі використання нетрадиційного обладнання.
5. Розвиток спритності у дітей шостого року життя під час рухливих ігор.

6. Стрибки зі скакалкою як засіб удосконалення різних видів стрибків дітей шостого року життя.
7. Підвищення рухової активності у дітей старшого дошкільного віку під час піших прогулянок.
8. Розвиток творчої уяви старших дошкільників у рухливих іграх.
9. Сюжетні фізкультурні заняття як засіб розвитку інтересу до рухової діяльності у дітей молодшого дошкільного віку.
10. Використання фізкультурного обладнання як засобу підвищення рівня самостійної рухової активності дітей старшого дошкільного віку.
11. Розвиток вольових якостей у дітей старшого дошкільного віку в процесі рухливих ігор.
12. Використання пальчикової гімнастики як засобу дрібної моторики рук у дітей молодшого дошкільного віку.
13. Вплив ігор з м'ячем на психофізичний розвиток дітей дошкільного віку.
14. Виховання позитивних взаємовідносин дітей у рухливих іграх.
15. Виховання виразності рухів старших дошкільників у фізичних вправах.
16. Формування фізичної готовності до шкільного навчання у старших дошкільників.
17. Формування правильної постави в дітей дошкільного віку в умовах ЗДО.
18. Роль та місце казки в процесі формування уявлень у дітей дошкільного віку про здоровий спосіб життя.
19. Роль фізичних вправ у збереженні та зміцненні здоров'я дошкільників.
20. Предметно-розвивальне середовище як умова розвитку фізичних якостей у старших дошкільників.

Зразок «Змісту» курсової роботи:

Тема: Формування рухової активності дітей старшого дошкільного віку засобами нестандартного фізкультурного обладнання

ЗМІСТ

Вступ

Розділ 1. Теоретичні основи стимулювання рухової активності дітей дошкільного віку

1.1. Сутність поняття «рухова активність» та її значення для дітей дошкільного віку

1.2. Види нестандартного фізкультурного обладнання та методика їх застосування у ЗДО

Розділ 2. Експериментальна перевірка ефективності застосування нестандартного фізкультурного обладнання як засобу стимулювання рухової активності дошкільників

2.1. Аналіз рівня рухової активності дітей дошкільного віку

2.2. Перевірка ефективності впливу нестандартного фізкультурного обладнання на збільшення рухової активності дітей старшого дошкільного віку

Висновки

Список використаних джерел

Додатки

РОЗДІЛ III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Оцінку «відмінно» (100-90 балів) студент отримує за умови:

1. Зміст курсової роботи чітко структуровано, наявні узагальнення і висновки до кожного параграфа, цілого дослідження (40 балів).
2. Актуальність теми визначена на основі врахування сучасних тенденцій розвитку дошкільної освіти, аналізу психолого-педагогічної літератури з порушеного питання та виробленої власної позиції студента (10 балів).
3. Теоретичні положення ілюструються і підкріплюються прикладами з практики (10 балів).
4. Розкрита подальша перспектива роботи над темою (10 балів).
5. Доцільно використана наочність: представлені схеми, таблиці, що носять констатувальний характер. Надані приклади робіт дітей, зразки наочності, яку використовував студент під час проведення експериментальних занять (наочність додається в тих випадках, коли цього потребує зміст дослідження) (10 балів).
6. Робота відповідає всім вимогам, які висуваються до написання і оформлення курсових робіт, правильно оформлена титульна сторінка, укладений план, визначений категоріальний апарат, витримана структура дослідження, опис наукових джерел здійснений відповідно вимог (20 балів).

Оцінку «добре» (89-75 балів) студент отримує за умови:

1. Зміст курсової роботи побудовано у логічній послідовності, згідно з метою і визначеними завданнями, висновки узгоджені із завданнями дослідження. Наявні висновки в кінці параграфів (40 балів).
2. Актуальність визначена і обґрунтована на основі аналізу сучасних досліджень. Власні судження слабо виражені. (8 балів).
3. Теоретичні положення ілюструються хрестоматійними прикладами (9 балів).
4. Розкрита подальша перспектива роботи над темою (10 балів).
5. Представлена наочність, методичні розробки, що ілюструють власну систему роботи (10 балів).
6. Допущені два-три недоліки при дотриманні вимог, що висуваються до написання і оформлення курсових робіт (неправильно оформлені літературні джерела тощо) (8-12 балів).

Оцінку «задовільно» (74-60 балів) студент отримує за умови:

1. Зміст курсової роботи описовий, виклад неструктурований, у кінці якого представлені узагальнені висновки (35 балів).
2. Актуальність висловлена і обґрунтована, виходячи з власних суджень студента, наукове обґрунтування відсутнє (7 балів).
3. Теоретичні положення слабо ілюструються прикладами (6 балів).
4. Подальша перспектива роботи над темою визначена недостатньо повно (7 балів).
5. У наочності представлені тільки зразки дитячих робіт, а таблиці, схеми, що ілюструють наслідки експериментального дослідження відсутні, але за змістом вони повинні бути (5-7 балів).

6. Допущені декілька недоліків при оформленні літератури (5-12 балів).

Оцінку «незадовільно» (59 і нижче балів) студент отримує за умови:

1. Зміст курсової роботи нелогічний і не структурований, допущені помилки при визначенні категоріального апарату (20- 25 балів).
2. Актуальність окреслена слабо або зовсім не окреслена (0-4 бали).
3. Теоретичні положення слабо ілюструються прикладами або приклади наведені недоцільно (0-8 балів).
4. Слабо виражена подальша перспектива роботи над темою дослідження (3-6 балів).
5. Наочність представлена недостатньо (0-6 балів).
6. Робота не відповідає вимогам, що висуваються до написання і оформлення курсових робіт (0-10 балів).

РОЗДІЛ ІV. ПЕРЕВІРКА ТА ЗАХИСТ КУРСОВИХ РОБІТ

Поняття академічної доброчесності та плагіату

При написанні курсової роботи необхідно обов'язково покликатися на авторів і джерела, з яких запозичено матеріали або окремі результати. Використання у роботі запозиченого матеріалу без покликання на автора не допускається. Це вважають плагіатом, тобто порушенням академічної доброчесності.

«Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень» (стаття 42 Закону України «Про освіту»). Академічна доброчесність у процесі написання курсової роботи означає, що здобувачі та їх наукові керівники керуються насамперед принципом чесності у роботі та навчанні. Плагіат, тобто списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань, є неприйнятним у курсовій роботі здобувача вищої освіти.

Закон України «Про освіту» (п. 4 статті 42) визначає «академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та / або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства».

Загалом плагіат – це усвідомлене чи неусвідомлене недотримання загальноприйнятих правил цитування, тобто порушення вимог Цивільного кодексу України («Інтелектуальна власність») та Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Порушення етичних принципів при написанні курсової роботи бувають трьох основних видів:

- копіювання чужої роботи (частково або повністю) та оприлюднення її під своїм іменем;
- подання суміші власних і запозичених в інших авторів аргументів без належного цитування джерел (компіляція);
- перефразування чужої роботи без належно оформленого посилання на справжнього автора.

Перевірити текст на оригінальність, тобто відсутність плагіату, можна за допомогою спеціальних програм або за допомогою сайтів, які надають такі послуги. Слід пам'ятати, що такі програми і сервіси не є сертифікованими і пристосованими для перевірки текстів курсових робіт. Тому результати такої перевірки можуть бути піддані сумнівам, однак здатні зорієнтувати автора курсової роботи щодо рівня оригінальності його тексту.

Перевірка текстів курсових робіт відбувається на сертифікованих антиплагіатних програмах фахівцями бібліотеки імені М. А. Жовтобрюха.

На основі звіту подібності, перевірки наукового керівника та за умови дотримання рекомендованого рівня унікальності (див. «Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПНПУ імені В. Г. Короленка») курсова робота допускається до захисту.

Плагіат у роботах категорично не допускається. А використання неунікального тексту повинно мати чітке обґрунтування (зумовленість темою, специфікою матеріалу, особливостями методики вивчення об'єкту тощо).

У встановлені терміни, але не пізніше, ніж за два тижні до захисту, здобувач вищої освіти подає на кафедру курсову роботу в електронному вигляді та заяву (Додаток Е), яка засвідчує самостійність виконання дослідження та відсутність академічного плагіату в курсовій роботі. За відмови підписання заяви роботу не допускають до захисту.

Курсова робота підлягає перевірці на наявність академічного плагіату, яку здійснюють за допомогою визначеного Університетом програмного продукту не пізніше, ніж за тиждень до встановленого кафедрою терміну проведення захисту.

Обов'язковою для перевірки є та частина роботи, у якій викладено результати теоретичного та / або експериментального дослідження.

Курсову роботу в електронному форматі (титульний аркуш, розділ / підрозділ, у якому викладені основні результати дослідження) подають на кафедру та разом зі службовою запискою завідувача кафедри направляють для перевірки до бібліотеки Університету.

При перевірці та оцінюванні наукових робіт здобувачам вищої освіти рекомендовано послуговуватися такою шкалою:

Вид кваліфікаційної роботи	Показник рівня оригінальності тексту			
	Високий: (%)	Достатній: (%)	Низький: (%)	Неприйнятний: (%)
Курсова робота	понад 50	від 45 до 55	від 35 до 45	менше 35

За результатами перевірки на унікальність (довідка про перевірку за допомогою визначеного Університетом програмного продукту) курсову роботу подають науковому керівнику на рецензування, а у разі необхідності, повертають на доопрацювання

У рецензії на курсову роботу науковий керівник зазначає позитивні моменти курсової роботи здобувача, звертає увагу на недоліки або дискусійні питання, ступінь самостійності формулювання основних положень та висновків, їхню практичну цінність, а також робить висновок щодо допуску / недопуску роботи до захисту. Оцінює науковий керівник і якість оформлення курсової роботи з точки зору орфографічних та граматичних помилок, а також дотримання існуючих правил оформлення.

До захисту перед комісією допускають курсові роботи, які відповідають таким вимогам:

- надано науковому керівникові електронну версію курсової роботи;
- надано комісії у паперовому форматі:
  - титульний аркуш курсової роботи;
  - зміст роботи з підписом її автора (виконавця);
  - рецензію наукового керівника;
  - заяву здобувача, що засвідчує самостійність виконання курсової

роботи і відсутність в ній академічного плагіату;

- довідку про перевірку на академічний плагіат (звіт подібності);
- копії публікацій (за наявності).

Захист курсової роботи проводять відповідно до укладеного графіка, в присутності комісії у складі трьох членів кафедри.

На захисті курсової роботи здобувачеві надають слово для викладу основних результатів, отриманих під час виконання поставлених завдань, а також для відповідей на запитання членів комісії.

Структура виступу здобувача, автора курсової роботи, наступна:

- назва теми;
- обґрунтування її актуальності;
- об'єкт, предмет, мета та завдання дослідження;
- стислий виклад основних результатів дослідження (за розділами);
- загальні висновки дослідження.

Після виступу здобувача вищої освіти слухаються його відповіді на зауваження, висловлені в рецензії, та на запитання, які виникли у членів комісії стосовно запропонованої до розгляду курсової роботи. Для захисту роботи та відповідей на питання відводиться не більше 10 хвилин.

Результати захисту курсової роботи відзначають оцінками згідно шкали оцінювання, з урахуванням якості виконання всіх частин курсової роботи і рівня її захисту та оголошують у день захисту.

Оцінку за курсову роботу як окремий вид самостійної навчальної діяльності заносять до залікової книжки студента, відомості успішності та враховують при визначенні рейтингу здобувача вищої освіти разом з іншими результатами підсумкового контролю.

Здобувача вищої освіти, який без поважної причини не подав керівникові курсову роботу / у зазначений строк не захистив її, вважають таким, що має академічну заборгованість. При отриманні незадовільної оцінки здобувач вищої освіти за розпорядженням декана виконує курсову роботу за новою темою або доопрацьовує попередню роботу до закінчення відповідної семестрової заліково-екзаменаційної сесії.

Підсумки виконання курсових робіт обговорюють на засіданні кафедри з метою вироблення заходів, спрямованих на підвищення якості їх написання та покращення організаційно-методичного керівництва роботою здобувачів вищої освіти.

Курсові роботи зберігаються в електронному вигляді на кафедрах та в бібліотеці імені М. А. Жовтобрюха протягом трьох років з моменту їх написання, після чого їх списують за актом (Додаток Л), який підписує спеціально створена комісія із числа членів кафедри та бібліотеки.

Окрім електронного, за потреби, кафедри можуть ухвалювати рішення стосовно збереження курсових робіт також у паперовому вигляді.

Антикорупційні застереження.

Учасники освітнього процесу зобов'язані повністю дотримуватись основних принципів запобігання корупції, забезпечувати регулярну оцінку корупційних ризиків у своїй діяльності, здійснювати відповідні заходи щодо упередження та врегулювання конфлікту інтересів та корупційних дій, що можуть виникнути при виконанні ними своїх обов'язків, які визначені нормами законодавства та локальними актами Університету.

Учасники освітнього процесу зобов'язані виконувати вимоги Закону України «Про запобігання корупції».

Учасникам освітнього процесу суворо забороняється прямо чи опосередковано використовувати свої права та повноваження чи пов'язані з ними можливості з метою пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття пропозиції / обіцянки такої вигоди для себе чи інших осіб або давати пропозиції / обіцянки чи неправомірну вигоду особі, зазначеній у частині першій статті 3 Закону України «Про запобігання корупції», або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй прав та повноважень чи пов'язаних з ними можливостей.

За вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень учасники освітнього процесу притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності у встановленому законом порядку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гавриш Р. Дослідницька програма як стратегічний етап підготовки кваліфікаційних робіт студентами вищих навчальних закладів. *Імідж сучасного педагога*. 2020. № 4. С.37–40.
2. Горбачук В. Т., Гобачук Д. В. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Держ. вищий навч. закл. "Донбаський держ. пед. ун-т". Слов'янськ : Друкарський двір, 2021. 124 с.
3. Данильян О. Г., Дзьобан О. П. Методологія наукових досліджень : підручник / Нац. юрид. ун-т імені Ярослава Мудрого. 2-ге вид., перероб. і доп. Харків : Право, 2023. 488 с.
4. Захарова І. В., Філіпова Л. Я. Основи інформаційно-аналітичної діяльності : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 336 с.
5. Курсові та магістерські роботи з педагогіки та методик початкової освіти : навч.-метод. посіб. / уклад.: О. Федій, Н. Карапузова, Н. Гібалова, Л. Процай, Є. Починок, Т. Мірошніченко, Т. Власенко ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Москва : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. 97 с. URL: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/курсoвi_магістерські_ПО.pdf.
6. Мазур О. В., Подвойська О. В., Радецька С. В. Як написати наукову роботу: від реферату до дисертації : навч. посіб. з основ наукових дослідж. для студ. філол. спец. / Херсонський нац. техн. ун-т. Херсон : Олді-Плюс, 2018. 176 с.
7. Методичні рекомендації щодо організації, виконання та захисту кваліфікаційних (бакалаврських / магістерських) робіт / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. 53 с. URL: <http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/МЕТОДИЧКА.pdf>.
8. Момот О. Методологія та організація наукових досліджень : навч.-метод. посіб. Полтава : ПП Астроя, 2023. 99 с. URL: <http://dspace.pnpu.edu.ua/handle/123456789/22109>.
9. Сидоренко В. К., Титаренко О. О. Основи наукових досліджень : навч. посіб. / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава : Полтавський літератор, 2019. 348 с.
10. Тверезовська Н. Т., Сидоренко В. К. Методологія педагогічного дослідження : навч. посіб. / Нац. ун-т біоресурсів і природокористування України. Київ : Центр учбової л-ри, 2013. 440 с.
11. Титаренко О. О. Основи наукових досліджень : монографія / Полтав. нац. пед. ун-т імені В. Г. Короленка. Полтава : Сімон, 2020. 348 с.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи
**Міністерство освіти і науки України Полтавський національний
педагогічний університет
імені В. Г. Короленка**

факультет

(повна назва факультету)

кафедра

(повна назва кафедри)

Курсова робота

зі спеціальності

(шифр та назва спеціальності)

освітньої програми

(назва освітньої програми)

на тему:

(тема)

Виконав(ла): студент(ка) __ курсу, групи _____

_____ форми навчання

_____ рівня вищої освіти

(прізвище та ініціали)

Керівник: _____

(науковий ступінь та/або вчене звання, прізвище, ініціали)

Захищена «__» _____ 202__ р.

Кількість балів: _____

Значення оцінки _____

Члени комісії: _____

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Полтава - 20__ року

ДОДАТОК Б

Зразок оформлення змісту курсової роботи

ЗМІСТ

ВСТУП		Стор.
РОЗДІЛ 1	НАЗВА РОЗДІЛУ	Стор.
1.1	Назва підрозділу	Стор.
1.2	Назва підрозділу	Стор.
РОЗДІЛ 2	НАЗВА РОЗДІЛУ	Стор.
2.1	Назва підрозділу	Стор.
2.2	Назва підрозділу	Стор.
ВИСНОВКИ		Стор.
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		Стор.
ДОДАТКИ		Стор.

ДОДАТОК В

Зразок оформлення переліку умовних скорочень курсової роботи

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ЗДО – заклад дошкільної освіти

ЗЗСО – заклад загальної середньої освіти

ЗМІ – засоби масової інформації

ЗСЖ – здоровий спосіб життя

ДОДАТОК Г

Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних джерел згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	
1.	Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ 2015. 82 с.
2.	Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917–1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с.
3.	Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919–1993 рр.) : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с.
4.	Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с.
5.	Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ 2017. 145 с.
6.	Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с.
7.	Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ 2016. 172 с.
8.	Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340 с.
Два автора	
1.	Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс 2015. 196 с.
2.	Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ 2017. 130 с.
3.	Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч. метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с.
4.	Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с.
5.	Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя ЗНУ, 2016. 131 с.
6.	Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автора	
1.	Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с.
2.	Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.
3.	Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с.
4.	Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири автори і більше	
1.	Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с.

<ol style="list-style-type: none"> 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
<p>Автор(и) та редактор(и)/упорядники</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
<p>Без автора</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991–2016) : ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред. Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах реформування вищої освіти матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5–6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с. 10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол. П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с. 11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.
<p>Багатотомне видання</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с. 2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ ст. А. В. Синицына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.

3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.
4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.
5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4. Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с.

Автореферати дисертацій

1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України автореф. дис. канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.
2. Гнатенко Н. Г. Групи інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.
3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.

Дисертації

1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII – початок XX ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.
2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.
3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.

Законодавчі та нормативні документи

1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.
2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. *Голос України*. 2017. 27 верес. (№ 178/179). С. 10–22.
3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48/49. Ст. 536.
4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення 28.09.2017. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення 15.11.2017).
5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. *Офіційний вісник України*. 2017. № 4. С. 530–543.
6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017–2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. *Урядовий кур'єр*. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10.
7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти науки від 12.01.2017 р. № 40. *Офіційний вісник України*. 2017. № 20. С. 136–141.
8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. *Баланс-бюджет*. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.

Архівні документи
<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Співки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Співки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
Патенти
<ol style="list-style-type: none"> 1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28 G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
Препринти
<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. <i>Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України</i>, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков : ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с. ил., табл. (Препринт. НАН Украины, Нац. науч. Центр «Харьк. физ.-техн. ин-т» ХФТИ2006-4).
Стандарти
<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996 IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994 NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги
<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН Украины. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд. М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні покажчики

1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. / уклад. О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запоріз. нац.ун-т. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. Вип. 2. 60 с.
2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10).
3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування).
4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992–2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с.
5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні покажчики (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).

Частина видання

Розділ книги

1. Баймуратов М. А. Имплементация норм международного права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. *Михайло Баймуратов: право як буття вченого* : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.
2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. *Тридцять лет с экологическим правом* : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.
3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. *Адміністративне право України* : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.
4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. *Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні* : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.

Матеріали конференцій, тези доповідей

1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. *Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації* : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.
2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. *Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених* : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.
3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. *Формирование толерантного сознания в обществе* : материалы VI междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.
4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. *Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі* : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф. м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.
5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук* : матеріали III регіон. наук.-практ. конф.

м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.
Довідникове видання
<ol style="list-style-type: none"> 1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673. 2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України : словник термінів</i> / за ред.: Т. О. Коломoeць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55. 3. Сірий М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ, 2003. Т. 5. С. 699.
Продовжуване видання
<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломoeць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Статті з продовжуючих та періодичних видань
<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломoeць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листопад (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20–26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Електронні ресурси
<ol style="list-style-type: none"> 1. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsej.org.ua/5_2017/32.pdf 2. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 20–27. URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf

ДОДАТОК Д

Орієнтовна форма рецензії на курсову роботу

Рецензія на курсову роботу

зі спеціальності _____

освітньої програми _____

тема: _____

студента (студентки) _____

групи _____, _____ курсу, _____ форми навчання

Кафедра, на якій виконувалася курсова робота: _____

Критерії оцінювання		Максим. бал	Бал, виставлений керівником
Наявність усіх елементів «Вступу» та правильність їх формулювання: актуальності теми, мети, завдань, об'єкту предмету, опису методів дослідження тощо		10	
Загальна оцінка рівня складності й науковості роботи (повнота реалізації мети і завдань у змісті розділів роботи, рівень оригінальності тексту)	Рівень	Високий	18-20
		Достатній	15-17
		Мінімально достатній	12-14
		Недостатній	0-11
Повнота і якість аналізу джерельної бази, культура посилань на використані джерела, якість бібліографічного опису		5	
Структурованість, лаконічність, рівень узагальнення (доцільність співвідношень обсягів окремих розділів роботи, дотримання вимог до загального обсягу роботи тощо)		5	
Достовірність і обґрунтованість висновків, їхня відповідність завданням роботи		5	
Оцінка якості й доцільності використаних ілюстративних матеріалів		5	
Дотримання нормативних вимог щодо оформлення курсової роботи		5	
Дотримання графіка виконання роботи, оцінка самостійності її виконання		5	
Загальна оцінка курсової роботи науковим керівником		60	

Аргументований висновок наукового

керівника: _____

_____

_____

_____

Науковий керівник _____ (_____)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

« _____ » 202__ р.

(на звороті рецензії)

Захист курсової роботи

Критерії оцінювання		Максим. бал	Оцінка комісії
Доповідь студента на захисті курсової роботи	Рівень володіння змістом роботи, повнота розкриття теми	20	
	Чіткість, логічність, послідовність, лаконічність доповіді, наявність унаочнення (<i>за потреби</i>)	10	
Повнота і коректність відповідей студента на поставлені питання		10	
Оцінка за захист курсової роботи		40	
Додаткові бали (наявність публікацій, доповідей на конференціях тощо)		10	

Підсумкова оцінка за курсову роботу:

за 100-бальною шкалою: _____

значення оцінки: _____

Члени комісії:

_____	_____	_____
(підпис)	(підпис)	(підпис)
(_____)	(_____)	(_____)
(ініціали прізвище)	(ініціали прізвище)	(ініціали прізвище)

« _____ » _____ 20__ р.

*Форма засвідчення здобувачем вищої освіти – автором дослідження
відсутності академічного плагіату в його курсовій роботі*

Завідувачу кафедри

_____

_____

(назва кафедри)

_____

_____

(прізвище, ініціали)

ЗАЯВА

щодо самостійного виконання курсової роботи здобувачем вищої освіти

Я, _____

(прізвище, ім'я, по батькові),

студент(ка) _____

(факультет, форма навчання, курс, група)

заявляю: моя   курсова   робота   на
тему _____

_____ ,
виконана самостійно і в ній не міститься елементів академічного плагіату. Всі запозичення з друкованих та електронних джерел, мають відповідні посилання. Я ознайомлений(а) з діючим Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка, згідно з яким виявлення плагіату є підставою для відмови в допуску курсової роботи до захисту та притягнення до академічної відповідальності.

Я даю згоду Університету на перевірку моєї письмової роботи, за вище зазначеною темою, щодо виявлення елементів академічного плагіату (збігів / ідентичності / схожості) в інформаційній онлайн-системі виявлення збігів / ідентичності / схожості під назвою «TURNITIN».

_____

(дата)

_____

(підпис)

_____

(ініціали, прізвище)

